

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 04.01.01-02

Издание: П

ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ

Дата: 10.01.2012 г.

Страница 1 от 6 стр.

КОНСПЕКТ

ПО

„Патологоанатомия и цитопатология”

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2019/2020 ГОД.

със студенти от МУ – Плевен специалност:

„МЕДИЦИНА“

1. Предмет и клинично значение за патологията. Аутопсионен и биопсичен метод. Видове фиксатори, изисквания към фиксиращите течности.
2. Обратими клетъчни увреждания. Етиология и патогенеза. Морфология. Клетъчен оток. Хидропични промени. Вътреклетъчни хиалинни натрупвания. Телца на Russel и Mallory.
3. Клетъчна адаптация. Хипертрофия и хиперплазия. Типове и клинично значение.
4. Клетъчна адаптация. Атрофия. Типове. Метаплазия. Дисплазия, примери и клинично значение.
5. Вътреклетъчни натрупвания. Стеатоза. Патогенеза. Морфология. Липоматоза. Вътреклетъчно натрупване на гликоген. Мукоидни промени. Епителен и съединително-тъканен муцин.
6. Натрупване на пигменти. Класификация на пигментите. Екзогенни пигменти. Ендогенни пигменти. Хемосидерин - локализирана и генерализирана хемосидероза.
7. Ендогенни пигменти. Натрупване на меланин и липофусцин, билирубин. Жълтеница-видове.
8. Хиалиноза-дефиниция, примери. Патологична калцификация-видове и клинично значение.
9. Амилоидоза. Етиология и патогенеза. Класификация. Оцветявания характерни за амилоида. Патологични промени в органите.
10. Необратими клетъчни увреждания. Некроза. Етиология и патогенеза. Морфология. Апоптоза, анойкис и автофагия. Специфични морфологични форми на некрозата: коагулационна некроза, казеозна некроза, коликвационна некроза, гангрена, декубитус, мастни некрози, фибриноидна некроза.
11. Хемодинамични нарушения. Оток. Етиопатогенетични механизми. Типове и морфология на отока: Оток на кожата, белодробен оток, оток на белия дроб. Натрупване на течности в телесните кухини. Клинични корелации.
12. Хемодинамични нарушения. Хиперемия. Активна хиперемия. Пасивна хиперемия (конгестия). Морфология. Остър и хроничен тип. Патологични промени в белия дроб, черния дроб, бъбреци и мозък.
13. Хеморагии. Причини. Механизми. Типове: хематома, петехии, пурпура, ехимози. Натрупване на кръв в телесните кухини.
14. Тромбоза. Патогенеза (триада на Вирхов). Морфология на тромбите. Тромбози в

ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ

артериалната система. Тромбози в сърцето. Венозни тромбози. Флеботромбози. Мигриращи тромбози (синдром на Trousseau'е). Изход на тромбозата. Клинични прояви. Десиминирано вътресъдово съсирване.

15. Емболия. Тромбоемболия. Белодробни емболии. Изхода на белодробните тромбоемболии. Парадоксална емболия. Системна емболия. Артериални емболии. Въздушни емболии. Болест на декомпресията. Амниотична емболия. Мастна емболия. Други емболии.
16. Шок: Патогенеза. Типове и стадии на шока. Патологични промени в органите - миокард, бъбреци, бели дробове, черен дроб, мозък).
17. Инфаркт. Типове на инфаркта. Патологични промени в органите. Изход на инфаркта.
18. Възпаление. Дефиниция. Терминология. Етиология. Медиатори и клетки на възпалението. Признаци на възпалението - огнищни и системни манифестация. Стадии и типове.
19. Остро възпаление. Образуване на ексудат. Разлика между ексудат и трансудат. Морфологични форми на остро възпаление: серозно, фибринозно, катарално, пурулентно, хеморагично, гнойно възпаление, гнилостно (абсцес и флегмон).
20. Хронично възпаление. Типове възпалителни клетки. Общи прояви на хроничното възпаление. Морфологични форми: дифузно интерстициално възпаление. Грануломатозно неспецифично възпаление. Гранулом тип "чуждо тяло". Липогранулом-клинично значение.
21. Специфично грануломатозно възпаление. Общи прояви. Грануломатозно възпаление при туберкулоза. Саркоидоза. Луес. Фелиноза. Лепра, актиномикоза, ревматизъм.
22. Регенерация. Локални и общи фактори. Форми. Възстановяване. Гранулационна тъкан. Заздравяване на рани.
23. Регенерация и заздравяване на специализирани тъкани на повърхностни лигавици и вътрешни органи (черен дроб, бъбреци, бял дроб). Заздравяване на мускули, нервна система и костни структури.
24. Болести на имунитета. Типове хиперсензитивни реакции (I, II, III, IV тип). Морфологични корелации и примери.
25. Придобит имунодефицитен синдром (AIDS). Етиология. Епидемиология. Път на предаване. Патогенеза. Патология и клинични прояви.
26. Автоимунни заболявания. Имунологичен толеранс. Механизъм. Типове. Органно специфични заболявания. Органно неспецифични заболявания. Системен лупус еритематозус. Патогенеза. Патологични промени в органите.
27. Диагностични методи в туморната патология – цитологична и биопсична диагностика, видове биопсии. Имунохистохимични и молекулярни методи в туморната патология.
28. Неоплазма. Дефиниция. Макроскопски прояви. Микроскопска картина. Цитоморфология на наопластичните клетки. Диференциация и анаплазия. Ангиогенеза и туморна строма. Възпалителна (стромна) реакция в туморите.
29. Неоплазми. Номенклатура на доброкачествени епителни тумори и туморите от мезенхимни клетки. Локална инвазия. Метастази. Градиране и стадиране на туморите. Премалигнени лезии. Придобити пренеопластични заболявания.
30. Карциногенеза. Етиология и патогенеза на неоплазмите. Карциногени. Химични карциногени. Стадии. Физични карциногени. Хормонална карциногенеза. Биологична карциногенеза. ДНК и РНК вируси.
31. Доброкачествени епителни тумори. Клинична характеристика и морфологични типове. Папиломи. Аденоми.
32. Малигнени епителни тумори. Клинична характеристика и морфологични типове. Плоскоклетъчен карцином. Базалноклетъчен карцином. Аденокарцином - морфологични

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 3 от 6 стр.

типове. Уротелен карцином.

33. Доброкачествени мезенхимни тумори (тумори на меките тъкани). Клинична характеристика и морфологични типове. Т.нар. „фиброхистиоцитни” тумори. Дерматофибром. Фиброматози. Остеом. Хондром. Липом. Рабдомиом и лейомиом. Хемангиом. Лимфангиом.
34. Малигнени мезенхимни тумори. Клинична характеристика и морфологични типове. Фибросарком.Хондросарком. Остеосарком. Липосарком.
35. Малигнени мезенхимни тумори (тумори на меките тъкани). Клинична характеристика и морфологични типове.Лейомиосарком. Рабдомиосарком. Синовиални сарком. Ангиосарком.
36. Доброкачествени и злокачествени меланоцитни тумори. Клинична характеристика и морфологични типове. Типове пигментни невуси. Меланом.
37. Тумори на централна и периферна нервна система. Клинична характеристика и морфологични типове.Класификация- астроцитом, глиобластом, менингеом, шваном, неврофибром, невробластом.
38. Атеросклероза. Рискови фактори. Патогенеза. Стадии на заболяването. Органични прояви. Усложнения.
39. Ишемична болест на сърцето. Етиология и патогенеза. Форми. Усложнения. Хронична ишемична болест на сърцето. Форми. Усложнения.
40. Остър миокарден инфаркт. Типове. Фази. Усложнения
41. Хипертонична болест. Етиология. Патогенеза. Стадии. Форми. Съдови и органични промени. Усложнения. Симптоматични хипертонии.
42. Ревматизъм. Етиология и патогенеза. Патологоанатомични промени. Ревматичен ендокардит, миокардит и перикардит. Изход.
43. Имуноалергични заболявания на съединителната тъкан. Патогенеза. Ревматоиден артрит. Болест на Съогрен. Възловиден полиартериит.
44. Васкулити. Артериити. Флебити. Усложнения. Аневризми. Видове. Усложнения.
45. Имуноалергични заболявания на съединителната тъкан. Патогенеза. Лупус еритематодес. Склеродермия. Дерматомиозит.
46. Бактериални ендокардити. Диференциална диагноза с ревматичните ендокардити. Неревматични миокардити. Перикардити. Видове. Усложнения.
47. Кардиомиопатии. Сърдечни пороци - вродени и придобити. Сърдечна декомпенсация. Морфологични прояви. Видове.
48. Бронхити - остър и хроничен. Бронхиолит. Бронхиектазии. Видове.
49. Белодробен емфизем. Етиология. Патогенеза. Видове. Морфология. Усложнения.
50. Пневмонии. Класификация. Крупозна пневмония. Стадии. Усложнения.Огнищни бактериални пневмонии. Видове. Морфологична характеристика. Усложнения.
51. Вирусни и небактериални пневмонии. Морфологична характеристика. Микотични, паразитни и др. Остри и хронични алергични заболявания на белите дробове -Бронхиална астма, Фиброзиращи алвеолити.
52. Пневмокониози. Същност. Патогенеза. Силикоза и силикатози.
53. Плеврити. Специфични и неспецифични. Изход. Тумори на плеврата.
54. Рак на белите дробове. Макроскопски и хистологични форми. Молекулярни предиктивни фактори за недребноклетъчен белодробен карцином.Усложнения.
55. Стоматити и ангини. Видове. Усложнения. Възпалителни и туморни заболявания на слюнчените жлези.

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 04.01.01-02

Издание: П

ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ

Дата: 10.01.2012 г.

Страница 4 от 6 стр.

56. Болести на хранопровода. Езофагити .Ахалазия. Хиатус-херния. Баретов хранопровод. Тумори на хранопровода. Усложнения.
57. Гастрити - остри и хронични. Морфологична характеристика. Значение на ендоскопската диагностика.
58. Язвена болест на стомаха и дванадесетопръсника. Етиология. Усложнения.
59. Карцином на стомах. Макроскопска и хистологична картина. Усложнения. Ранен карцином на стомах. Методи за диагностика.
60. Неепителни тумори на стомаха.ГИСТ.Лимфоми на стомах.
61. Възпалителни заболявания на тънкото черво. Видове ентерити. Болест на Крон.
62. Възпалителни заболявания на дебело черво. Видове колити: Хроничен улцерохеморагичен колит.
63. Доброкачествени и злокачествени тумори на черва.
64. ГИСТ на черва.Невроендокринни тумори на гастроинтестинален тракт.
65. Илеус. Форми. Изход. Апендицити - видове, усложнения. Перитонит..
66. Тумори на апендикса. Псевдомиксома перитонеи-терминология и клинична находка.
67. Вирусни хепатити - основни морфологични форми. Хронични хепатити. Изход. Значение на чернодробната биопсия.
68. Чернодробни абсцеси. Хепатотоксична дегенерация.
69. Чернодробна цироза. Същност. Класификация. Морфологична характеристика на цирозите. Цирози с известна етиология : билиарна (първична и вторична), пигментна, болест на Уилсон-Коновалов. Усложнения.
70. Първичен и метастатичен чернодробен рак. Рак на жлъчния мехур и жлъчните пътища.
71. Болести на панкреаса. Остра панкреасна некроза. Хроничен панкреатит. Тумори на екзокринния и ендокринния панкреас.
72. Холецистит. Холангит и холангиолит. Жлъчно-каменна болест. Холедохолитиаза. Усложнения.
73. Заболявания на гломерулите. Класификация. Патогенеза на гломерулонефритите. Значение на бъбречната биопсия. Гломерулонефрити, протичащи с нефритен синдром.
74. Заболявания на гломерулите. Класификация. Патогенеза на гломерулонефритите. Значение на бъбречната биопсия Гломерулонефрити, протичащи с нефротичен синдром.
75. Заболявания на бъбреците с интерстициална увреда - остър и хроничен пиелонефрит. Усложнения.
76. Заболявания на бъбреците с увреждане на тубулите. ОБН - видове, изход.
77. Бъбречно-каменна болест. Усложнения. Бъбречна поликистоза.
78. Ендемична нефропатия. Бъбрек на крайния стадий и след хемодиализно лечение. Патогенеза и морфология на ХБН.
79. Тумори на бъбреците и пикочните пътища.
80. Клинична патология на тестис и простатна жлеза (хормонални разстройства и възпалителни заболявания).
81. Тумори на тестисите и простатната жлеза.
82. Патология на маточната шийка. Възпалителни заболявания, преинвазивни, Кондиломи, Жлезист цервикален полип. Рак на маточната шийка. Макроскопски и хистологични форми.
83. Патология на маточното тяло. Възпалителни заболявания. Ендометриоза. Жлезиста хиперплазия на ендометриума. Доброкачествени и злокачествени тумори на маточното

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 5 от 6 стр.

тяло. Видове. Морфологична характеристика.

84. Патология на гърдата. Мастит. Фибро-кистични промени. Гинекомастия. Доброкачествени и неепителни злокачествени тумори на гърда.
85. Патология на гърдата. Злокачествени епителни тумори на гърда (карцином) на гърда. Прогностични и предиктивни фактори при карцином на гърда
86. Кисти, доброкачествени и злокачествени епителни тумори на яйчниците.
87. Доброкачествени и злокачествени неепителни-мезенхимни, герминативни тумори и тумори на половите върви.
88. Морфология на нарушената бременност: спонтанен аборт, извънматочна бременност. Следродова маточна инфекция. Следродов сепсис. Токсикоза на бременността.
89. Преканцерози и злокачествени тумори на трофобластния епител. Мола хидатидоза. Хорионкарцином.
90. Невъзпалителни пневмопатии на новороденото (ХМБ, Белодробни ателектази). Асфиксия на плода.
91. Родова травма. Хемолитична болест на новороденото. Инфекциозни заболявания на плода и новороденото. Сепсис.
92. Анемии. Класификация. Обща морфологична характеристика. Кръвоизливни и хемолитични анемии. Анемии от намалена продукция на еритроцитите: апластична, пернициозна, желязодефицитна анемия.
93. Тромбоцитопении. Еритремия. Агранулоцитоза. Миелом.
94. Миелогенни малигнени заболявания. Остра миелогенна левкемия. Миелодисплачен синдром. Хронична миелогенна левкемия. Клинично значение. Усложнения.
95. Лимфаденити. Видове. Морфология.
96. Болест на Ходжкин. Морфологични варианти.
97. Малигнени заболявания на лимфната тъкан. Прекурсорни В - и Т- клетъчни неоплазми. Периферни В - клетъчни неоплазми. Лимфоми, произхождащи от лимфните фоликули и свързаните с тях структури. Дифузен В – клетъчен лимфом. Лимфом на Бъркит.
98. Неопластични заболявания на плазматичните клетки. Солитарен и мултиплен миелом. Периферни Т- и НК – клетъчни неоплазми. Първични кожни лимфоми.
99. Болести на хипофизата: Акромегалия, Болест на Иценко-Къшинг, Болест на Симондс, Незахарен диабет. Тумори на хипофизата.
100. Клинична патология на щитовидна жлеза. Струма. Хипертиреозидизъм. Хипотиреозидизъм. Тиреоидити.
101. Доброкачествени и злокачествени тумори на щитовидната жлеза.
102. Клинична патология на надбъбречните жлези. Тумори.
103. Захарен диабет. Патогенеза. Промени в съдове и органи. Усложнения. Тумори на ендокринния панкреас.
104. Циркулаторни нарушения на ЦНС. Ишемия. Кръвоизливи. Усложнения.
105. Възпалителни заболявания на нервната система. Менингити и енцефалити (бактериални и вирусни). Полиомиелит.
106. Демиелинизиращи и дегенеративни заболявания на нервната система. (Мултипленна склероза, болест на Алцхаймер).
107. Инфекциозни заболявания. Обща морфологична характеристика.
108. Грип. Форми и усложнения. Парагрип.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 6 стр.

109. Морбили. Варицела. Херпес-симплекс инфекция.
110. СПИН. Морфологични промени в органите. Усложнения.
111. Стафилококови бактериални инфекции. Ентероколит. Токсични хранителни отравяния. Стрептококови инфекции. Скарлатина. Еризипел.
112. Салмонелози. Коремн тиф. Салмонелозна токсинфекция. Колиентерити.
113. Бактериална дизентерия. ДД с амевна дизентерия.
114. Сепсис. Клинико-морфологични форми.
115. Туберкулоза. Първична туберкулоза.
116. Следпървична туберкулоза. Клинико-морфологични форми. Вторична туберкулоза. Клинико-морфологични форми.
117. Сифилис. Стадии. Морфологична характеристика.
118. Микобактериални инфекции. Актиномикоза. Форми на актиномикозата и клинично значение.
119. Трансмисивни инфекции. Малария. Лаймска болест.
120. Хелминтни заболявания-филяриоза, ехинокок.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Основи на патологията. Обща и специална патологична анатомия - под. Редакцията на проф. Вълков, 1995
2. Патология - том 1 - Обща патология под редакцията на доц. М. Каменова, проф. Г. Велев, 2016
3. Патология - том 2 - Клинична патология под ред. На проф. Г. Велев, 2007
4. Textbook of pathology- 7-th Edition, Harsh Mohan , 2015
5. Pathologic basis of disease- 9-th Edition, , Kumar V, Abbas AK, Aster JC, 2012
6. РЪКОВОДСТВО ЗА ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ ПО ПАТОЛОГИЧНА АНАТОМИЯ ПОД РЕДАКЦИЯТА НА ПРОФ. М. ЗЛАТЕВА И ПРОФ. ХР. МИЛЕНКОВ
7. ТЕМАТИЧНИ ЛЕКЦИОННИ КУРСОВЕ НА ПРОФ. САВЕЛИНА ПОПОВСКА, ДОЦ. ЕВЛОГИ МАРИНОВ И ДОЦ. ИВАН ИВАНОВ.

март, 2020 год.

Изготвил конспекта:

Проф. д-р С. Поповска, дмн